

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Co/32/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115217864
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8115217864.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Mareka Košča, v sporovej veci žalobcu: J. B., V. X.X.XXXX, P. R. V. XX, Y., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, Ul. Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C/295/2015-37 z 19.10.2015, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že poplatok 367,49 eur v bode 8.1 Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX z 30.5.2014, ktorý bližšie špecifikoval vo výroku svojho rozsudku je neprijateľnou podmienkou. Určil, že úver zo Zmluvy o revolvingovom úvere pod č. XXXXXXXXXXX z 30.5.2014 je bezúročný a bez poplatkov. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 325,39 eur na účet jeho právneho zástupcu, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Vychádzal zo zistenia, že uzavretú zmluvu o revolvingovom úvere medzi sporovými stranami považoval súd za zmluvu spotrebiteľskú, keďže žalovaný ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver žalobcovi ako fyzickej osobe, ktorý nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej, alebo inej podnikateľskej činnosti. Vychádzajúc zo zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to bez toho, aby žalobca musel tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo zo zákona v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

3. Poplatok vo výške 367,49 eur, ktorý dojednáva žalovaný so spotrebiteľmi, spočívajúci v možnosti odkladu splatnosti v maximálne troch akýchkoľvek splátok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Tento poplatok predstavuje viac ako 24 % z poskytnutého úveru, a to bez ohľadu na to, či žalobca službu spočívajúcu v odklade splátok využije, alebo nie, pričom táto dohoda spôsobuje hrubú nerovnováhu práv a povinností účastníkov v neprospech spotrebiteľa.

4. Pokiaľ ide o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, treba konštatovať, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje obligatórnu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o

spotrebiteľských úveroch, a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Z citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že pri stanovení výšky mesačnej splátky mal žalovaný v úverovej zmluve presne stanoviť mesačnú výšku splátky istiny, úrokov a poplatkov (oddelené) tak, ako to predpokladá a stanovuje Zákon o spotrebiteľských úveroch. Za naplnenie tejto náležitosti nie je možné považovať uvedenie mesačnej splátky bez špecifikácie istiny, úrokov a iných poplatkov. Spotrebiteľ má právo na informácie o tom, v akej sume splatí samotnú istinu úveru v mesačne dohodnutých splátkach. Zmluva neobsahuje obligatórnu náležitosť, a to termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Táto síce je uvedená v oznámení veriteľa o schválení úveru, avšak v zmluve sa nenachádza. V časti zmluvy o schválenom úvere sa nenachádza ani ďalšia obligatórna náležitosť, a to údaj o RPMN v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Predmetný úver je bezúročný aj z dôvodu, že v zmluve uvedená ročná úroková sadzba vo výške 70,01 % je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa údajov Národnej banky Slovenska zverejnených na webovej stránke tejto inštitúcie bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam so splatnosťou od 1 do 5 rokov v mesiaci máj 2014 na úrovni 12,67 % ročne. Dohodnutá výška úrokov 70,01 % ročne uvedená v zmluve podstatne prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci máj 2014. Preto je úver z predmetnej Zmluvy o revolvingovom úvere z 30.5.2014 bezúročný a bez poplatkov. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého priznal žalobcovi ako účastníkovi (podľa znenia O.s.p. platného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie) nárok na náhradu tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý vo veci úspech nemal. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia v celkovej sume 325,39 eur.

5. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol, alebo rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Poukázal na to, že dohoda o poskytnutí služby týkajúcej sa predmetného odkladu splátok, na ktorú sa viaže predmetný poplatok je zároveň individuálnym dojednaním, a to nielen pokiaľ ide o jej vznik, ale pokiaľ ide o výšku odplaty. Odplata a dojednanie preto nemôžu byť neprijateľnou podmienkou. V súvislosti s posudzovaním predmetu plnenia a ceny, za toto plnenie podľa dohody o poskytnutí služby ide o zložky vylúčené z testu neprijateľnosti podľa aktuálnej právnej úpravy. Predmet plnenia vyjadruje právo spotrebiteľa svojím rozhodnutím využiť odklad splatnosti splátok. Cena tohto plnenia je preto vylúčená z testu neprijateľnosti, lebo je vyjadrením ekonomickej stránky. Dohoda nevznikla zaradením do nejakého formulára a jeho podpisom ako celku, pretože dohoda vznikla samostatným uzavretím. Predmetný poplatok bez ohľadu na to, či sa týka hlavného alebo vedľajšieho predmetu plnenia, je v zmysle zákonnej úpravy vylúčený z posudzovania ako neprijateľnej podmienky.

7. Súd sa nevyporiadal s posúdením dohody o poskytnutí služby z hľadiska toho, či ide alebo nejde o individuálne ustanovenie, čo je ďalší predpoklad pre možnosť posudzovania z hľadiska neprijateľnosti. Súd nevychádzal z písomného vyhotovenia dohody a zo svedeckej výpovede, s poukazom na to, že svedkyňa u žalovaného pracuje, avšak táto skutočnosť nie je v zmysle zákona žiadnym diskvalifikačným dôvodom na to, aby sa súd takouto svedeckou výpoveďou nezaoberal. Za individuálne treba považovať nielen klauzuly, ktoré boli skutočne dojednané, ale aj tie, ktoré mohli byť dojednané, ale spotrebiteľ nevyužil svoj vplyv na zmenu ich obsahu.

8. Predmetom dohody o poskytnutí služby je prevzatie záväzku veriteľom - žalobcom poskytnúť odklad splatnosti maximálne troch splátok a záväzok dlžníka zaplatiť odplatu za túto službu. Z rozsudku nevyplýva žiadne zdôvodnenie, aby žalobca platil za niečo, čo mu nie je dodané. Na základe dohody o poskytnutí služby získava zmluvný nárok na poskytnutie odkladu splátok. Rovnako je nesprávny záver súdu o tom, že úver neobsahuje údaj o konečnej splatnosti predovšetkým preto, lebo zmluva je uzavretá na dobu neurčitú, kedy jej predmetom je poskytnutie úveru a za dohodnutých podmienok poskytnutie revolvingu. O tejto skutočnosti bol dlžník riadne informovaný už v predzmluvnej fáze prostredníctvom formulára - štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere a rovnako vyplýva z ustanovení bodu 4. zmluvných dojednaní, ktoré upravujú podmienky opakovaného poskytnutia finančných prostriedkov tzv. revolving. Údaj o konečnej splatnosti úveru nie je z hľadiska podstatných náležitostí úverového vzťahu informáciou rozhodujúcou. Z materiálnej stránky ide teda o údaj obsahovo zhodný s údajom - dátumom splatnosti poslednej splátky.

9. Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktoré je súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere, je časť akceptačného prejavu veriteľa spolu s bodom 6. Zmluvy o revolvingovom úvere. Údaj o konečnej splatnosti úveru vyjadrený dátumom splatnosti poslednej splátky je uvedený v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi tvoriacemu súčasť zmluvy. Závery súdu, podľa ktorých zmluva neobsahuje zákonom požadovanú náležitosť - podmienky upravujúce čerpanie spotrebiteľského úveru sú v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním, a to s predloženou fotokópiou zmluvy o revolvingovom úvere. Odôvodnenie rozhodnutia je nepreskúmateľné v časti, v ktorej súd vyjadril názor o absencii predpokladov na výpočet RPMN. Súd nepreskúmateľne neuviedol, o aké predpoklady sa jedná, ktoré konkrétne predpoklady v zmluve absentujú a nie je možné zistiť, či súd zobral do úvahy skutočnosť, že zmluva je tvorená aj ďalšími listinami.

10. Právny záver súdu o posúdení úveru ako bezúročného a bez poplatkov vyplýva z nedostatočného dokazovania, neoboznámenia sa so spôsobom vzniku zmluvy a tým, čím je zmluva tvorená.

11. Zmluva obsahuje určenie počtu splátok, dátum ich splatnosti v mesiaci a výšku splátky, pričom sa v nej uvádza, aká je výška splátky, počet splátok a ktorý deň v mesiaci je príslušná splátka splatná. Vymedzenie uvedených náležitostí zodpovedá § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. v platnom znení. Zákon o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere medzi sporovými stranami nevyžadoval, aby sumy istiny, úroku a iných poplatkov tvoriacej jednu splátku boli uvedené jednotlivo popri sebe. Takáto požiadavka by mala reálne a praktické opodstatnenie len vtedy, ak by sa istina, úroky alebo poplatky uhradili v iných termínoch splatnosti v rôznych počtoch splátok a podobne. Ak sa jednou splátkou uhradza aj istina a úrok, potom záväzok je splnený pripísaný sumy úhrady na účet veriteľa. To znamená, že v prípade, ak splátkou sa uhradza aj istina a úrok, nemá rozlišovanie danej výšky splátky na časť istiny a časť úroku žiadny reálny a praktický význam.

12. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia, pretože predmetná úverová zmluva je regulovaná § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Na posúdenie otázky odplaty a jej platnosti mal súd vychádzať z ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 21.11.2011. V zmysle uvedených ustanovení však súd predmetnú zmluvu neposudzoval, nakoľko v konaní nemal preukázané, aká je obvyklá výška odplaty na finančnom trhu za obdobný spotrebiteľský úver. Údaje bánk takýmto údajom nie sú, pretože banky netvorí finančný trh, ale len jeho časť. Zároveň súd rozhodol nesprávne z dôvodu, že v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka by mohol určiť len to, v akej časti je úroková sadzba neplatná. Z daného ustanovenia vyplýva, že zákon výslovne predpokladá určenie najvyššej prípustnej výšky úrokov.

13. Súd vyhlásil určovacie výroky rozsudku bez toho, aby mal preukázanú existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Oba výroky predstavujú po obsahovej stránke predbežné posúdenie otázok pre výrok o návrhu na plnenie. Z rozsudku vyplýva, že súd na základe rozhodnutí o určení neplatnosti úrokovej sadzby rozhodoval o posúdení nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Z právnej úpravy nesporne vyplýva, že nie je možné rozhodnúť o neplatnosti celej odplaty (úrokov za úver) a prepisovať vôľu zmluvných strán tak, že pôjde o bezúročný úver.

14. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

15. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

16. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania a nemožno mať pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

17. Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (platného a účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere medzi sporovými stranami) zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ

sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe, alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

19. V prejednávanej veci nemožno mať pochybnosti o naliehavom právnom záujme žalobcu na určení oboch právne významných okolností, ktoré uviedol súd prvej inštancie vo výroku svojho rozsudku. Tento naliehavý právny záujem vyplýva nepochybne zo samotného znenia Zákona na ochranu spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.), pričom toto zákonné oprávnenie v prospech spotrebiteľa platí bez toho, aby musel osobitným spôsobom preukazovať naliehavý právny záujem na takomto určení, čo je plne v súlade s ustanovením § 80 písm. c) O.s.p. platného a účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie. Pokiaľ ide o právne posúdenie, je nepochybné, že súd prvej inštancie neaplikoval ustanovenie § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je dlžník povinný platiť úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom, alebo na základe zákona. Súd prvej inštancie sa v tomto smere riadil ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka (platného a účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy medzi sporovými stranami), z ktorého vyplýva, že ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. V tomto smere súd prvej inštancie správne poukázal na to, že úroková sadzba dohodnutá medzi stranami, ktorá je v zmluve uvedená (70,01 % ročne) je v rozpore s dobrými mravmi, pretože v tomto smere súd správne zistil, že úroková sadzba štandardne poskytovaná pri obdobnom type úverov dosahovala 12,67 % ročne v prípade úverov poskytovaných bankami. Námitka žalovaného týkajúca sa toho, že tento údaj nie je relevantný, pretože banky predstavujú len časť finančného trhu nie je právne významná, pretože banky nepochybne sú významným faktorom na tomto finančnom trhu a okolnosť výšky úrokovej sadzby, ktorú tieto inštitúcie poskytovali v danom období nemožno obísť, pričom dojednaná úroková sadzba niekoľkonásobne prevyšuje uvedenú úrokovú sadzbu poskytovanú bankami. Podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Uvedené ustanovenie, ale nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch sa zahrňovali i údaje od tých subjektov finančného trhu, ktoré poskytujú neprimerané až úžernícke úroky. Pripustenie takejto možnosti rozhodne nebolo vôľou zákonodarcu a preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty riadiac sa zásadou dobrých mravov upravenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

20. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov

svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru vo výške 70,02 % skoro 6 - násobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu 11,91 % uplatňovanú bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je potrebné prijať záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

21. Odvolací súd má za to, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú ex offo súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov (§ 39 OZ). Judikatúra súdov nikdy nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok (porov. právne veci NS SR sp. zn. 1MCdo 1/09 z 31.7.2009, NS SR sp. zn. 5Cdo 26/2011 z 26.4.2012, NS ČR sp. zn. 21Cdo 1484/04 z 15.12.2004, KS v Prešove sp. zn. 3Co 3/2011 z 12.10.2011, 3Co 67/2012 z 24.10.2012).

22. Podľa ust. § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

23. Odvolací súd poukazuje na záväzok členských štátov k lojalite k aktom Súdneho dvora Európskej únie (čl. 4 Zmluvy o Európskej únii). Súdny dvor v rozsudku C 484/08 - Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid proti Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc) rozhodol: „Článok 4 ods. 2 a článok 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa musia vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá umožňuje súdne preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo primeranosti medzi cenou a odmenou na jednej strane a službami, či tovarmi poskytnutými v protihodnote na strane druhej, aj keď sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne.“

24. Sporné úroky odvolací súd podrobil súdnej kontrole neprijateľnosti a ustanovenie čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/ES je treba považovať za ustanovenie rovnocenné vnútroštátnym kogentným ustanoveniam právneho poriadku (porov. rozsudky Súdneho dvora Európskej únie vo veci C- 168/05 Mostaza Claro, C-618/10 Banco Espanol).

25. Odvolací súd z vlastnej činnosti (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 3Co 67/2008), ale aj z rozhodnutí iných súdov (porovnaj stránka MS SR, v časti: Komisia na posudzovanie podmienok spotrebiteľských zmluvách) poukazuje na poznatky, že úverovanie nebankovník je pridrahé a pre sociálne slabšie obyvateľstvo to spôsobuje nezanedbateľné ťažké životné situácie. Ak žalovaní v 1/ a 2/ rade majú problémy splatiť istinu úveru, len ťažko si možno predstaviť, že zvládne splatenie aj príslušenstva pohľadávky v násobkoch úveru. Zmyslom a cieľom úverovania spotrebiteľov nemôže byť neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a niekoľkoročný stav splácania dlhu, počas ktorého je spotrebiteľ vystavený stresovým situáciám. Takýto stav je na úkor kvality života človeka a žalobca to vyvolal neprimeranými úverovými podmienkami, pravdepodobne bez poznania reálnej schopnosti spotrebiteľa splatiť úver, za podmienok vopred stanovených žalovaným, ktoré až na výšku úveru, žalobkyňa nemohla nijako ovplyvniť.

26. Aj keby teda bolo možné predmetnú Zmluvu o revolvingovom úvere posúdiť tak, že nie je bezúročná a bez poplatkov tak vo svetle všetkých vyššie uvedených skutočností je potrebné dospieť k záveru, že úroky dojednané v Zmluve o revolvingovom úvere, nie sú platne dojednané, a teda žalovaný ich úhradu od žalobkyne ani nemôže vyžadovať.

27. Súd prvej inštancie dôsledne aplikoval aj ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z., platného a účinného v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy medzi sporovými stranami, pričom z tohto ustanovenia vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa

Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Tieto náležitosti predmetná zmluva uzavretá medzi sporovými stranami nespĺňa a nemožno v tomto smere akceptovať námietky žalovaného uvedené v jeho odvolaní, spočívajúce v tom, že pri dohodnutom type úveru a spôsobe splácania tohto úveru vlastne takýto údaj je aj nadbytočný, alebo nepotrebný, pretože ide o jednoznačné zákonné ustanovenie, ktorého požiadavkám predmetná zmluva dohodnutá medzi sporovými stranami nenapĺňa.

28. Súd prvej inštancie sa odvolal v odôvodnení svojho rozhodnutia na dokazovanie v inej veci (20C/39/2014), v ktorej vypočul ako svedka obchodného zástupcu žalovaného, z ktorého výpovede vyplynulo, že podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere bolo uzavretie dohody o poskytnutí služby, t.j. predmetného poplatku za eventuálny odklad splátok. Nemožno teda konštatovať (v nadväznosti na odvolacie námietky žalovaného), že by súd prvej inštancie odmietol vykonať dokazovanie, alebo nebral do úvahy výpoveď svedkyne - zamestnankyne žalovaného, pretože takáto svedkyňa v tomto konaní (na súde prvej inštancie pod sp.zn. 20C/295/2015) ani vypočutá nebola.

29. V zhode so súdom prvej inštancie treba súhlasiť s názorom, že predmetný poplatok za eventuálne poskytnutie odkladu splátok dojednaného revolvingového úveru je zmluvné dojednanie, ktoré v skutočnosti neposkytuje dlžníkovi - žalobcovi reálne protiplnenie, a možno uzavrieť, že takéto dojednanie mu je vnútené bez toho, aby mohol jeho obsah nejakým spôsobom modifikovať, alebo vylúčiť, ak chce, aby mu bol poskytnutý predmetný úver. Navyiac tento poplatok musí spotrebiteľ - dlžník zaplatiť vopred bez toho, aby vôbec bolo isté, že budúcnosť túto tzv. službu využije. Treba súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že táto podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu práv a povinností účastníkov tohto právneho vzťahu v neprospech spotrebiteľa, a preto je neplatná.

30. Správne sú závery súdu prvej inštancie aj pokiaľ ide o pochybenia predmetnej zmluvy vo vzťahu k RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy medzi sporovými stranami), pretože podľa tohto ustanovenia je obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Súd prvej inštancie sa s predmetnou zmluvou náležite oboznámil a konštatovať (v zhode s odvolacím súdom), že v samotnej zmluve, teda pod bodom 6 predloženého tlačiva, v ktorom sa už úver schválil, chýba údaj o RPMN za úver v %, pričom sa uvádza iba údaj o priemernej RPMN vo výške 49,67 %. Nemožno teda súhlasiť s odvolacou námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie sa neoboznámil s listinnými dôkazmi, najmä s uzavretou zmluvou o revolvingovom úvere.

31. Nemožno súhlasiť ani s argumentáciou žalovaného, uvedenou v jeho odvolaní, že ak ide o zmluvu uzavretú na dobu neurčitú (tak, ako v prejednávanej veci), nemožno sa odvolávať na nutnosť údaju o konečnej splatnosti úveru. Takýto právny názor vyslovený v odvolaní žalovaného nie je v súlade s citovaným ustanovením § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, z čoho vyplýva, že toto zákonné ustanovenie sa musí vzťahovať aj na zmluvy o revolvingovom úvere a bolo potrebné takúto okolnosť do zmluvy vhodným spôsobom implementovať, pretože aj keď ide o zmluvu o revolvingovom úvere, ktorá je uzavretá na dobu neurčitú, nie je predsa mysliteľné očakávať, že túto zmluvu bude spotrebiteľ využívať nepretržite bez toho, aby ju mal možnosť ukončiť. Ak spotrebiteľ má možnosť túto zmluvu ukončiť a v revolvingovom vzťahu nepokračovať, musí potom byť táto okolnosť v zmluve zakotvená a taktiež musí potom zmluva spĺňať podmienku uvedenú v § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch.

32. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie náležitým spôsobom analyzoval otázku bezúročnosti predmetného úveru a okolnosť, že ide o úver, ktorý má byť poskytnutý bez poplatkov, práve s poukazom na nespĺňanie zákonných požiadaviek uvedených v § 9 ods. 2 písm. f), k) a j) Zákona o spotrebiteľských úveroch v predmetnej zmluve o revolvingovom úvere a ničím nepochybil súd prvej inštancie pri analýze týchto nedostatkov.

33. V nadväznosti na ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, platného a účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy, uzavrel súd prvej inštancie, že predmetná úroková sadzba dojednaná

medzi sporovými stranami v uvedenej zmluve podstatne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Nijakým spôsobom teda súd prvej inštancie v tomto smere nepochybil.

34. V napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie len konštatuje uvedený hrubý nepomer medzi úrokovou sadzbou dohodnutou medzi sporovými stranami v predmetnej zmluve a úrokovou sadzbou, za ktorú sú poskytované obdobné úvery bankami, analyzuje hrubý nepomer, ku ktorému v danom prípade došlo, pričom ustanovenie § 53 ods. 6 výslovne necituje. Nie je preto pravdou, akou sa uvádza v odvolaní žalovaného, že súd prvej inštancie použil nesprávne znenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Vyššie uvedené znenie tu bolo v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy a zakotvovalo sankciu, ktorá spôsobuje neplatnosť dojednaní v zmysle zákonného ustanovenia v prípade zistenia hrubého nepomeru (podstatného prevýšenia) úrokovej sadzby dojednanej v zmluve o spotrebiteľskom úvere oproti úrokovej sadzbe, ktorá je obvykle požadovaná na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.

35. Zo všetkých týchto dôvodov treba konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v otázke konštatovania o tom, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov je vecne správne.

36. Preto postupom podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil so zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, pričom v podrobnostiach poukazuje na správne a výstižné dôvody uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

37. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobca ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).